

MD – 2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, nr. 198

Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/510 din „09” 02. 2016

La nr.09/38 din 14 ianuarie 2016

**Ministerul Muncii, Protecției
Sociale și Familiei**

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul familiei, Legea asistenței sociale nr.547/2003, Legea privind actele de stare civilă 100/2001, Codul civil, Codul contravențional, Codul penal, Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr.140/2013).

Anexă potrivit textului:

- 1) Raportul de expertiză anticorupție - 2 (două) file;
- 2) Anexa la raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul familiei, Legea asistenței sociale nr.547/2003, Legea privind actele de stare civilă 100/2001, Codul civil, Codul contravențional, Codul penal, Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr.140/2013)

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, ceea ce corespunde art.73 din Constituție și art.47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.art.6-11, 35 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

c. Scopul promovării proiectului. Proiectul este elaborat în scopul asigurării implementării eficiente a prevederilor Legii nr.140 din 14 iunie 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Prin proiect se propune:

- atribuirea competențelor specifice autorităților tutelare locale și teritoriale privind drepturile copilului;
- stabilirea sancțiunilor contravenționale și penale pentru nerespectarea prevederilor Legii nr.140/2013;
- responsabilizarea părinților care încalcă drepturile copilului.

d. Suficiența argumentării. Considerăm că argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea promovării proiectului. Autorul a specificat condițiile care au determinat elaborarea acestuia, principalele prevederi și locul actului în sistemul legislației în vigoare. Promovarea proiectului este binevenită și necesară.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune cheltuieli financiare suplimentare din bugetul public național.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează:

- pe de o parte, interesele statului - în ceea ce privește siguranța și protecția copiilor din Republica Moldova;
- pe de altă parte, promovează interesele copiilor - în ceea ce privește consolidarea respectării drepturilor acestora de către părinți și persoanele terțe, precum și beneficierea de protecție din partea statului.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

În proiect nu au fost atestate incompatibilități cu standardele naționale și internaționale anticorupție și nu au fost identificate domenii în care proiectul nu satisface cerințele sau sînt în contradicție cu aceste standarde.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Potrivit prevederilor Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, după inițierea procesului de elaborare a deciziei, autoritatea publică va plasa, în termen de cel mult 15 zile lucrătoare, anunțul referitor la inițierea elaborării deciziei care trebuie să conțină: argumentarea necesității de a adopta decizia, termenul-limită, locul și modalitatea în care părțile interesate pot prezenta sau expedia recomandări, datele de contact ale persoanelor responsabile de recepționarea și examinarea recomandărilor (numele și prenumele, numărul de telefon, adresa electronică).

La momentul efectuării expertizei anticorupție proiectul este plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

Textul proiectului corespunde tehnicii legislative și normative, regulilor limbajului și expresiei juridice.

2. Conflicte ale normelor de drept

La art.I pct.13 din proiect privind expunerea în redacție nouă a art.142 alin.(4) Codul familiei

„(4) Tutela/curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelate teritoriale, conform prevederilor legislației privind protecția specială a copiilor separați

de părinți.”

Prevederea de la în redacție nouă a art.142 alin.(4) din Codul familiei vine în contradicție cu normele Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți.

Potrivit art.6 alin.(1) lit. g) dispune că asigurarea instituirii tutelei/curatei asupra copiilor ai căror părinți sînt plecați peste hotare constituie una dintre atribuțiile autorității tutelare locale.

Art.13 alin.(2) prevede că în baza informației menționate la alin.(1), autoritatea tutelară locală dispune efectuarea evaluării situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar, și emite, cu consimțămîntul părinților /unicului părinte, dispoziția de instituire a tutelei/curatei conform prevederilor legislației dacă în urma evaluării inițiale se constată că condițiile de creștere și educație a copilului sînt adecvate.

Concomitent, art.18 alin.(1) lit.a) stabilește că evidența copiilor separați de părinți se ține de către autoritatea tutelară locală care a dispus plasamentul de urgență sau instituirea tutelei/curatei asupra copiilor ai căror părinți sînt plecați peste hotare.

Prin urmare, expunerea în redacție nouă a art.142 alin.(4) Codul familiei va duce la apariția unui conflict între normele Codului și cele ale Legii nr.140/2013, prin care va crea dificultăți la aplicarea practică a acestora.

Recomandarea: Propunem autorului substituirea cuvîntului „teritoriale” cu cuvîntul „locale” în noua redacție a art.142 alin.(4) Codul familiei.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Nu sînt identificate discreții excesive ale autorităților publice, capabile să genereze coruptibilitate.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Textul proiectului nu necesită a fi evaluat prin prisma accesului la informație sau asigurării transparenței.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Implementarea prevederilor proiectului nu presupune aplicarea cărorva mecanisme suplimentare de control.

8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

9. Alte obiecții

La art.V pct.1 din proiect privind expunerea în redacție nouă a art.65 Cod contravențional

„(1) Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare de către persoanele abilitate a atribuțiilor de autoritate tutelară locală sau ...

se sancționează cu amendă de la 40 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere ...;

(2) Neasigurarea respectării de către angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor ...

se sancționează cu amendă de la 25 la 100 de unități convenționale persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere ...”

De regulă, sancțiunile se stabilesc în ordine crescătoare, fiind mai mari de la un alineat la altul, în dependență pericolul social al faptei comise.

În scopul înlăturării neconcordanței menționate, considerăm oportună revizuirea art.65 Cod contravențional, expus în redacție nouă.

Recomandarea: Propunem autorului redactarea art.V pct.1 din proiect în contextul obiecției de mai sus.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărîrea Guvernului nr.977 din 23 august 2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr.62 din 19 aprilie 2013, de către

Vadim Gheorghită
inspector principal, Direcția legislație și expertiză anticorupție
05 februarie 2016

Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului**

de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul familiei, Legea asistenței sociale nr.547/2003, Legea privind actele de stare civilă 100/2001, Codul civil, Codul contravențional, Codul penal, Legea privind administrația publică locală nr.436/2006, Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți nr.140/2013)

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La art.I pct.13 din proiect privind expunerea în redacție nouă a art.142 alin.(4) Codul familiei „(4) Tutela/curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelate teritoriale, conform prevederilor legislației privind protecția specială a copiilor separați de părinți.”	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Prevederea de la în redacție nouă a art.142 alin.(4) din Codul familiei vine în contradicție cu normele Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți. Potrivit art.6 alin.(1) lit. g) dispune că asigurarea instituirii tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sînt plecați peste hotare constituie una dintre atribuțiile autorității tutelare locale. Art.13 alin.(2) prevede că în baza informației menționate la alin.(1), autoritatea tutelară locală dispune efectuarea evaluării situației copilului de către specialistul în protecția drepturilor copilului, iar în lipsa acestuia – de către asistentul social comunitar, și emite, cu consimțămîntul părinților /unicului părinte, dispoziția de instituire a tutelei/curatelei conform prevederilor legislației dacă în urma evaluării inițiale se constată că	Propunem autorului substituirea cuvîntului „teritoriale” cu cuvîntul „locale” în noua redacție a art.142 alin.(4) Codul familiei.

			<p>condițiile de creștere și educație a copilului sînt adecvate.</p> <p>Concomitent, art.18 alin.(1) lit.a) stabilește că evidența copiilor separați de părinți se ține de către autoritatea tutelară locală care a dispus plasamentul de urgență sau instituirea tutelei/curatelei asupra copiilor ai căror părinți sînt plecați peste hotare.</p> <p>Prin urmare, expunerea în redacție nouă a art.142 alin.(4) Codul familiei va duce la apariția unui conflict între normele Codului și cele ale Legii nr.140/2013, prin care va crea dificultăți la aplicarea practică a acestora.</p>	
2	<p>La art.V pct.1 din proiect privind expunerea în redacție nouă a art.65 Cod contravențional „(1) Neexercitarea sau exercitarea necorespunzătoare de către persoanele abilitate a atribuțiilor de autoritate tutelară locală sau ... se sancționează cu amendă de la 40 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere ...; (2) Neasigurarea respectării de către angajații autorităților publice centrale și locale, ai structurilor, instituțiilor și serviciilor ... se sancționează cu amendă de la 25 la 100 de</p>	Alte obiecții	<p>De regulă, sancțiunile se stabilesc în ordine crescătoare, fiind mai mari de la un alineat la altul, în dependență pericolul social al faptei comise.</p> <p>În scopul înlăturării neconcordanței menționate, considerăm oportună revizuirea art.65 Cod contravențional, expus în redacție nouă.</p>	<p>Propunem autorului redactarea art.V pct.1 din proiect în contextul obiecției de mai sus.</p>

unități convenționale persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere ..."			
--	--	--	--